Valtioneuvoston selonteko teollisuuspoliitiikasta

Talousvaliokunta 11.4.2025

Matti Mannonen

Teknologiateollisuus

Toimintaympäristö on saatava ennustettavaksi ja houkuttelevaksi teollisille investoinneille

- Yritykset kasvavat, mutta Suomen rajojen ulkopuolella.
- Hallituksen investointinyrkki pääsee heti happotestiin: Kokkolaan harkitaan 4,5 miljardin uuden teknologian vähähiilistä alumiinituotantolaitosinvestointia, Kajaaniin ja Muhokselle jättimäisiä datakeskuksia. Näistä on saatava aikaan yritysten investointipäätökset.
- Lupaprosessit, selvitykset ja kaavoitus pitää hoitaa sujuvasti ja asiakasta auttaen.
- Äkkinäiset veromuutokset eivät edesauta hankkeiden etenemistä. Sen sijaan valtion on kyettävä tarjoamaan houkuttimia, joilla investoinnit varmistetaan.
- Investoinneista syntyy positiivinen kierre. Ne vauhdittavat puhtaan energian investointeja. Alumiini voidaan jatko-jalostaa Suomessa. Datateollisuudesta kasvaa Suomeen uusi vahva osaamisalue. Suomen resilienssi paranee.

Vientiteollisuuden uudistuminen ja tulevaisuuden kilpailukyky on teollisuuspolitiikan ytimessä

- Suomessa on paljon teollisuusyrityksiä, jotka ovat omassa markkinasegmentissään maailman parhaita. Näin pitää olla myös tulevaisuudessa. Vienti tuo puolet Suomen hyvinvoinnista. Kasvu tulee viennistä.
- Kestävän uudistumisen ytimessä on tuottavuuden ja jalostusarvon parantaminen, hiilijalanjäljen minimointi ja -kädenjäljen kasvattaminen sekä uudet ansaintalogiikat ja liiketoimintamallit.
- Aineeton pääoma, kuten digitaaliset teknologiat, data, tekoäly ja toisaalta yrityksen brändin ja asiakas-kokemuksen vahvistaminen nostavat jalostusarvon, kilpailukyvyn ja kannattavuuden uudelle tasolle.
- IPR on jalostettava liiketoiminnaksi nykyistä tehokkaammin.

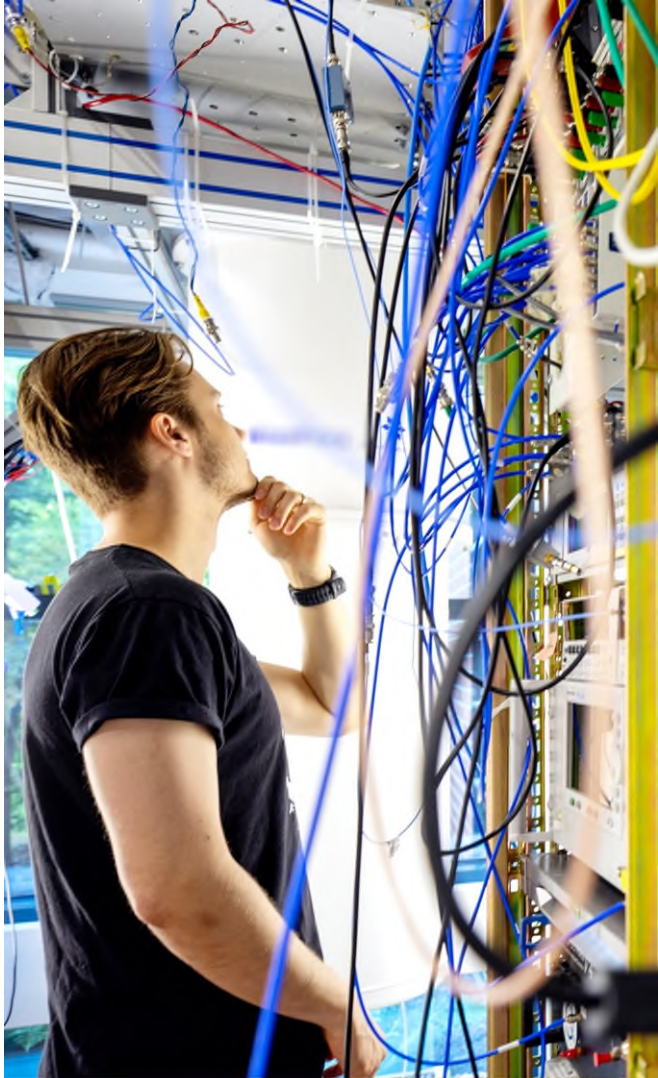

Tarvitaan lisää viennin tukijalkoja

- Uusien kasvualojen syntyyn vaikuttavat pääosin samat tekijät kuin nykyisten alojen uudistumiseen.
- Digitalisaatio, uudet teknologiat, T&K-investoinnit ja vahva kansainvälinen yhteistyö yritysten ja tutkimustahojen välillä synnyttävät uutta liiketoimintaa.
- Suomessa on maailman paras mobiiliverkko-osaaminen perustana. Juuri nyt vahvoja kasvualoja Suomessa ovat puolustus- ja kaksikäyttöteknologiat, puolijohdeteollisuus ja fotoniikka, avaruusteollisuus, datateollisuus ja terveysteknologia. Tekoäly vauhdittaa kaikkea.
- Startup- ja kasvuyrityssegmentissä julkisen ja yksityisen rahoituksen yhteistyö on erityisen tärkeää ja sitä pitää vahvistaa, jotta kasvu ei jäisi rahoituksesta kiinni. PK- ja small midcap -yritysten kasvulle ja kansainvälistymiselle tarvitaan toimivat rahoitusvälineet.

(kuva: IQM)

Yritysvetoiset T&K-hankkeet luovat uutta liiketoimintaa ja kasvua

- Uudistuminen tapahtuu T&K-investointien kautta, näistä yritysten osuus Suomessa on kaksi kolmannesta.
- Yritysten johtama T&K-toiminta tähtää aina uusiin tuotteisiin, palveluihin ja liiketoiminnan kasvuun.
- Valtion T&K-lisäinvestoinnit kannattaa suunnata yritysvetoiseen tutkimustoimintaan, jotta ne vivuttavat tehokkaasti yritysten omia lisäpanostuksia tutkimuksen kautta uuteen liiketoimintaan.
- Parhaita kasvuteemoja ovat ne, joihin yritykset ovat valmiita investoimaan. Valintoja ei pidä tehdä julkisvetoisesti.
- T&K-verovähennyksen laajentaminen pitkäjänteisesti on kannatettavaa, se kannustaa pk-yrityksiä huolehtimaan entistä paremmin kilpailukyvystään.

Lisää osaajia Suomeen

- Suomen kantaväestö ikääntyy, osaajapula on isoin kasvun este. Suomi näivettyy ilman voimakasta maahanmuuttoa.
- Tarvitsemme nettona lisää 44000 työikäistä/v. Se lisää työpanosta 40 % vuoteen 2070 mennessä ja laskee valtion velkaa suhteessa BKT:en 40 prosenttiyksikköä v. 2100 mennessä (ETLAn arvio).
- Nopeasti muuttuva työelämä vaatii elinikäistä ja nykyistä korkeampaa koulutusta. Koulutusjärjestelmää pitää kehittää.
- Osaajia pitää rekrytoida aktiivisesti maailmalta suoraan työelämään ja opiskelijoiksi, jotka saavat töitä ja joita autetaan juurtumaan Suomeen. Tämä on meidän kaikkien yhteinen tehtävä. Muuten tulevaisuuden investoinnit ja kasvu eivät toteudu.

Tekemistä vaille valmis

- Selonteon pohjana oleva strategia on valmisteltu yhdessä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kanssa. Meiltä on kysytty laajasti toimenpide-ehdotuksia ja niistä horisontaaliset on nostettu strategiaan. Kiitokset siitä.
- Tarvitaan vahva parlamentaarinen yhteis-ymmärrys uuden teollisuuspolitiikan suunnasta. Tämä ei ole yhden hallituskauden asia.
- Listalla on hyvä joukko konkreettisia toimenpide-ehdotuksia käynnistettäväksi heti. **Ne pitää vastuuttaa, aikatauluttaa, resursoida ja toteuttaa.**
- Yhteinen työ jatkuu. Kääritään hihat ja tehdään Suomelle hyvä tulevaisuus.

